

2020-05-04

**Att tänka på
inför köp/upphandling
av konstgräs**

"Att tänka på" inför köp av konstgräs

- Innan ni beslutar er för att köpa ett konstgräs är det några saker som kan vara bra att känna till
- Utvecklingen av konstgräs går hela tiden framåt och är idag ett fullgott alternativ till naturgräs
- Ett av de starkaste argumenten för att anlägga en konstgräsplan är att planen kan användas dagligen, oavsett väder, vilket innebär att antalet timmar som planen nyttjas ökar väsentligt i jämförelse med en naturgräsplan

Här följer ett antal områden du bör tänka på innan du går vidare mot ett köp

- Skall konstgräsplanen användas för elit- eller breddfotboll?
- Hur ser marken ut där konstgräsplanen skall anläggas?
- Är det fråga om en nybyggnation från grunden eller är det på en naturgräs eller grusplan som konstgräsplanen skall anläggas?
- Skall konstgräsplanen användas under hela året eller bara under den "varma" årstiden?
- Skall planen ha markvärme?
- Skall konstgräsplanen användas även under kvällstid och ha belysning?
- Vilka förväntningar finns på bevattning av konstgräset?
- Skall det bedrivas alternativ verksamhet på konstgräsplanen exempelvis konserter eller andra arrangemang utanför fotbollen?

Andra saker som är viktiga att tänka på inför köp av konstgräs är:

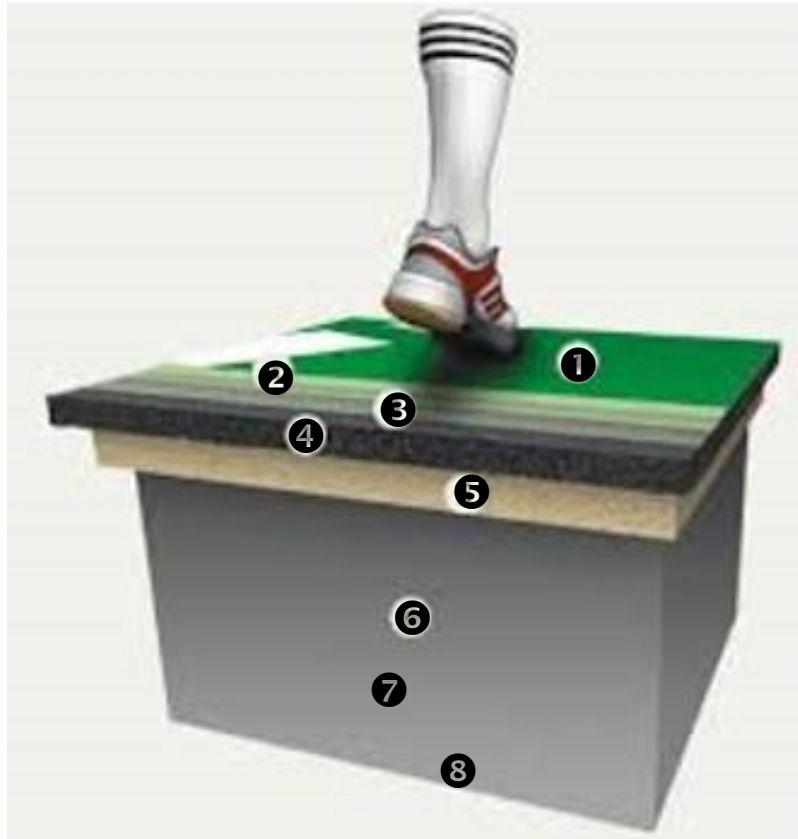
- Vilka krav ställer Svenska Fotbollförbundet och FIFA/UEFA när det gäller godkännande och tester?
- Vilket konstgräs ska vi upphandla?
- Finns det några lokala miljökrav ?
- Vilka garantier skall gälla?
- Hur lång avskrivningstid skall vi ha på konstgräsplan avseende konstgräs, mark, värme, belysning, bevattning, etc.?
- Vilken typ av staket skall vi ha runt konstgräsplanen? Krypgrindar?
- Vilken typ av fordon och skötselredskap skall vi ha till konstgräsplanen?

Vad är konstgräs?

- Konstgrässtrået kan vara av splitfiber eller monofiber. Det kan vara tillverkat av Polyetylen (PE), Polypropylen (PP) eller en blandning av olika sorter
- Krullfiber och raka fibrer
- Fiberhöjden ovan fyllning bör vara minst 15 mm
- D´Tex beskriver fibervikten i gram per 10 000 meter grässtrå
Högt värde beskriver ett tyngre och kraftigare grässtrå
- Konstgräsets bottenmatta heter backing
- Micron beskriver grässtråets fibertjocklek
- Stygn beskrivs med antal stygn per m²
- Garnvikt beskriver grässtråets vikt i gram per m²

Se även rekommendationer för anläggning av konstgräsplaner på hemsidan
<https://fogis.se/anlaggningarenor/underlag/konstgras/anlagga/>

Så kan konstgräsplanen vara uppbyggd

1. Konstgräs
2. Fyllnadsmaterial
3. Sand
4. Sviktpad
5. Stenmjöslager
6. Dränerande ytskiktsgeslag
7. Bärlager och förstärkningslager
8. Ev. dränlager/
dräneringsledningar

Tänk på att inte ha för låg fyllnadshöjd i konstgräset

Dränering

- Dränering är viktigt och bör läggas i och runt planen
- Dränering bör kopplas samman och renas innan den leds ut i dagvattensystem

Sviktpad

- Paden är ett elastiskt skikt som är stötupptagande
- Paden kan vara platslagd eller prefabricerad
- Paden kan vara i olika tjocklek
- Paden kan fungera som en "säkerhetsventil" i de fall konstgräsets fyllning kompakterar
- En pad kan återanvändas och behöver inte bytas ut tillsammans med konstgräset
- Vid användande av pad så har många leverantörer valt att sänka fyllnadshöjden i konstgräset

Olika fyllnadsmaterial (infill):

SBR-granulat

- Kommer ursprungligen från återvunna bil- och maskindäck
- Svart till färgen och det vanligaste fyllnadsmaterialet och det billigaste idag

EPDM-granulat

- Finns nytillverkat eller återvunnet - vulkaniserat industrigummi

TPE-granulat

- Kommer från nytillverkat naturgummi - TPE-granulat är inte vulkaniserat

Sand

- Kvantssand/flodsand används som ballast för att hålla konstgräset på plats
- Antal mm sand och granulat varierar i olika system

Organiskt material

- T.ex. kork, kokos, sockerrör, bark m.m.

Markuppbyggnad/planvärme

- Under konstgräset/paden läggs ett avjämnande stenmjöslager, där även eventuella värmerör kan vara placerade
- Under stenmjöslagret ligger dränlagret, bärlagret och ett förstärkningslager
- Tjockleken på överbyggnaden beror på underliggande jords bärighet och tjälfarlighet samt köldmängden på orten

Mer information hittar du här:

**Anläggande av en konstgräsplan –
”Rekommendationer för anläggning av konstgräsplaner”**

Svenska Fotbollförbundets hemsida – via direktlänken:

<http://fogis.se/anlaggningarenor/underlag/konstgras/anlagga/>

*eller via <http://fogis.se> – Anläggning/Arenor – Underlag – Konstgräs – Anlägg
eller via <http://svenskfotboll.se> klicka vidare Till Fogis.se vidare enligt ovan*

Naturvårdsverkets vägledning –

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Plast-och-mikroplast/Konstgrasplaner/>

Svenska Fotbollförbundets regelverk för konstgräs

- För konstgräs på elitarenor är tävlingskravet att konstgräset uppfyller FIFA Quality Pro-certifikat.
Tester skall genomföras varje år och det ska finnas ett FIFA-certifikat.
- För konstgräs vid breddfotboll rekommenderar vi FIFA Quality-certifikat.
Test rekommenderas att göras 3-9 månader efter installation.
Vi rekommenderar även en test innan garantitidens utgång (5 år).

”Att tänka på” vid upphandling av konstgräsplaner

Om en kommun eller kommunala bolag m.fl. upphandlar en konstgräsplan är man tvungen att följa Lagen om offentlig upphandling (LOU). Lagen ställer krav på hur upphandlingsunderlaget formuleras, hur entreprenaden ska utannonseras och utvärderas innan kontrakt skrivs.

Föreningar och företag behöver inte använda reglerna i LOU utan kan upphandla på ett friare sätt. Vi rekommenderar att man upphandlar på ett likartat sätt som kommunerna, vilket innebär att ett förfrågningsunderlag tas fram som beskriver vad vi vill upphandla, vilka krav vi ställer och när det ska vara genomfört. Vi bör sträva efter att få in flera anbud så att en kostnadsjämförelse kan göras. Detta är också ett krav från vissa bidragsgivare.

För att få fram så bra upphandlingsunderlag som möjligt bör man i föreningen genomföra ett ”förprojekt” där man noga går igenom alla förutsättningar och önskemål för konstgräsplanen. Använd gärna vår skrift ”Rekommendationer för anläggning av konstgräsplaner” som stöd. Att ändra under entreprenadtiden medför ofta onödiga kostnader.

Olika former av entreprenader

Totalentreprenad

- Beställaren beskriver funktion och krav
- Anbudsgivaren står för både projektering och genomförande av entreprenad

Generalentreprenad

- Beställaren projekterar och tar in anbud på entreprenaden

Delad entreprenad

- Beställaren projekterar och tar in anbud på flera entreprenader t.ex. mark, konstgräs, belysning etc. Vid en delad entreprenad är det viktigt att det klart framgår vem som ansvarar för vad, och att detta är nedskrivet. Ansvar för arbetsmiljöfrågor, miljöfrågor, tidplaner, störningar m.m. bör vara tydligt reglerat. Om man känner sig osäker kan man låta den delade entreprenaden övergå till en generalentreprenad med en huvudansvarig aktör och övriga som underentreprenader.

Övrigt att tänka på

- Vid upphandling är det viktigt att begära information om konstgräset. Ett certifikat ska uppvisas, FIFA Quality Pro för elitarenor och FIFA Quality för breddfotboll. Certifikaten visar på de tester som är utförda i laboratorium och ger information om vilka egenskaper konstgräset har, tjocklek på fyllnadsmaterial mm.
- Se till att leverantören lämnar en drift- och underhållsmanual i sitt anbud. Vilka maskiner behövs för att sköta planen.
- Begär alltid referenser från andra anläggningar
- Bestäm hur mattan ska testas när konstgräset är lagt, testintervaller och vem som betalar för testet.
- Brandklassning (konstgräs i inomhushallar)
- Betalningsplaner
- Tvist- och vitesöverenskommelser
- Återställande av byggplats och övrig mark, ev. vägskador under byggtiden, bortforslande av avfall från entreprenaden
- Fast pris på tilläggsarbeten. Hur ska tillkommande kostnader hanteras.

Vilka garantier bör ingå i upphandlingen

- Garantiernas längd på produkt och spelegenskaper (vi bör sträva efter 5 år eller mer)
- Vilka krav finns på beställaren för att garantierna ska gälla, antal spelade timmar/år, skötseljournaler o.s.v.
- Vem får vidtaga åtgärder inom ramen för garantin
- Hur fungerar garantierna om konstgräsmattan inte klarar uppställda krav. Byts mattan utan kostnader eller sker reduktion av ersättning. Kopplas garantierna mot mattillverkaren eller är det bara mot den lokale leverantören
- Testerna ska utföras av ackrediterat testinstitut. För att uppnå FIFA Quality Pro så ska planerna testas varje år och klara kraven. För FIFA Quality rekommenderar vi att konstgräsmattan testas 3-6 månader efter installation samt innan garantin löper ut (5 år)
- Utbildning av personal i drift och skötsel av konstgräsplanen (sommar och vinterskötsel)

För ytterligare information om upphandling, drift och underhåll av konstgräsplaner så hänvisar vi till Svenska Fotbollförbundets konstgräsutbildningar.

Svenska Fotbollförbundet

maj 2020